

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
41 (1999)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-23-0

BRNO 2000

9 9990385

150, —

PŘEHLED VÝZKUMŮ 41 (1999)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, Ph.D.,
PhDr. Lubomír Šebela, CSc., RNDr. Vladimír Hašek, DrSc.,
Mgr. Richard Zatloukal, Miroslav Lukáš, Alice Del Maschio,
Dana Gregorová

Na titulním listě: Orlovice, okr. Vyškov. Letecký dokumentační snímek
zaniklého hradu.

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

© 2000 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Resumé:

Nemilany (Bez. Olomouc). Feldflur „Na kopci“, „Kapitulní“. Mittelalter, Neuzeit. Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

NEZAMYSLICE (okr. Prostějov)

Bezejmenná trať. Doba hradištní (9. století). Sídliště, opevnění. Záchranný výzkum.

V květnu 1999 byl realizován, v rámci druhé etapy výstavby provozovny PB Plastu na jižním okraji Nezamyslic, záchranný archeologický výzkum pod vedením PhDr. M. Šmída. Bylo zde zachyceno nové sídliště z 9. století, které reprezentuje nepočetný soubor nálezů ze čtyř zásobních jam a několika drobných objektů. Plocha sídliště je situována na výrazném plochém návrší, které je vymezeno ze západní strany vodotečí. Tvoří ho výrazná sprašová návěj, která má mírnou severní orientaci.

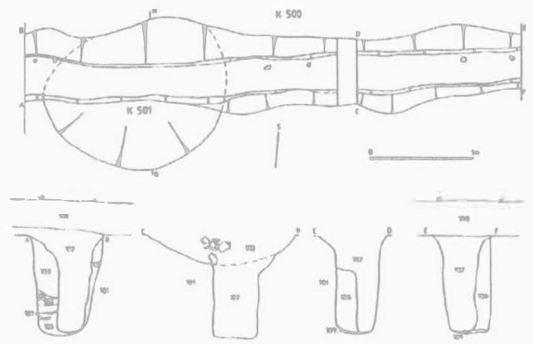
Po neohlášené výstavbě benzínové stanice, kdy došlo ke zničení řady objektů z období mladší doby kamenné a období Velké Moravy, a první etapy provozovny PB Plast, s. r. o., byla celá oblast podrobně sledována. V měsíci říjnu 1999 proběhl na sousední parcele archeologický dohled a následný záchranný archeologický výzkum při budování provozovny.

Na ploše výzkumu se podařilo zachytit průběh mohutného palisádového žlabu v úseku 4,86 m. Jeho šířka byla od 0,6-0,84 m a hloubka dosahovala 1 m (obr. 1). Ve dně se podařilo lokalizovat několik drobných jamek po hrotech kůlů, i když ty zde byly pouze vsazovány. Podle profilů bylo zjištěno, že palisáda ohraničovala a chránila osadu ze severní strany. Datují ji sporadické nálezy keramiky. Datování palisády do velkomoravského období a potvrzení slovanského osídlení uvnitř vymezené plochy řadí toto sídliště doposud k jednomu z mála fortifikovaných sídlišť tohoto období na střední Moravě.

Zdeněk Čizmář, ÚAPP Brno

Resumé:

Nezamyslice (Bez. Prostějov). Intravillan der Gemeinde. Burgwallzeit (9. Jh.). Siedlung, Befestigung. Rettungsgrabung.

Obr. 1. Nezamyslice - palisádový žlab sídliště 9. století. Palisadenrinne auf der Siedlung im 9. Jh.

POZOŘICE (okr. Brno-venkov)

Lesní trať „Na hradě“. Středověký hrad Vildenberk. Povrchový průzkum.

Obecně známý objekt se nachází v lesním komplexu ve střední části pozořického katastru, přibližně 2,5 km severovýchodně kostela Panny Marie v Pozořicích (Základní mapa ČR 1 : 10 000, list č. 24-41-23 z roku 1995: 111 mm od Z a 317 mm od J okrajové sekční čáry). Při informativní návštěvě dne 7. dubna 1999 se zde podařilo získat malý nálezový soubor ze souvrství, které na povrch vystupuje ve sníženém jihozápadním dílu hradního jádra, na okrajové hraně zhruba v severní třetině dlouhé severozápadní strany. Vedle fragmentu zvířecí kosti jde o 5 keramických zlomků (4 okrajové části hrnců a jednu vřůt z tuhové zásobnice s dekorem), svým zařazením do období od přelomu 13. a 14. věku do druhé poloviny 14. století plně odpovídající dosavadním poznatkům (srov. Bolina 1984; Bolina-Doležel 1988, 340-341, 344-345, obr. 23, 24; Plaček-Procházková 1993; Plaček 1996, 367). V rámci možností pak bylo zahrnuto několik nehlubokých amatérských výkopů, narušujících mohutnou stavební destrukci v severovýchodním čele jádra hradu. Velmi vysoký podíl cihel ve zdejších destrukčních zásypech vypovídá přitom o hojném využití tohoto stavebního materiálu v konstrukci čelního objektu, ať již šlo o donjon či větší blokovou budovu.

Jiří Doležel, AÚ AV ČR Brno

Literatura:

- Bolina, P. 1984: K lokalizaci a podobě hradu Vildenberka u Pozořic-Jezec, okres Brno-venkov, *Archaeologia historica* 9, 161-166.
- Bolina, P.-Doležel, J. 1988: Hradu na Drahanské vrchovině do konce 13. století (Počáteční stav výzkumu), *Archaeologia historica* 13, 321-352.

Plaček, M. 1996: Hradý a zámky na Moravé a ve Slezsku. Praha.

Plaček, M.-Procházka, R. 1993: Hrad Vildenberk - zrod a zánik jednoho dominia, Castellologica Bohemica 3, 201-210.

Resumé:

Pozořice (Bez. Brno-Umland). Waldflur „Na hradě“. Mittelalterliche Burg Vildenberk. Oberflächenuntersuchung des Archäologischen Instituts der Akademie der Wissenschaften der Tschechischen Republik, Brno.

Die im Relief erhaltenen Überreste einer der größten mährischen Burgen (die Länge der zwei- bis dreiteiligen Disposition beträgt ca 250 m) sind auf einem bewaldeten Felsvorsprung 2,5 km nordöstlich von der Pfarrkirche in Pozořice situiert. Bei dem informativen Besuch der Burg im April 1999 konnten die bisher relativ reichen Oberflächenfunde mit einer kleinen Kollektion von Keramikfragmenten (5 Stk) bereichert werden, die an der nordwestlichen Randkante des gesenkten südwestlichen Teils des Burgkerns gesammelt wurden. Ihre Datierung in die Zeitspanne von der Wende des 13. und 14. Jahrhunderts bis Ende des 14. Jahrhunderts entspricht den früheren Erkenntnissen über die Entstehung der Burg. Das häufige Vorkommen von Ziegeln in dem durch kleine Amaturgrabungen gestörten Schutt zeugt

von der massiven Nutzung dieses Baumaterials bei der Konstruktion der Frontobjekts des Burgkerns, sei es ein Donjon oder ein größerer Blockbau.

PROSTĚJOV (okr. Prostějov)

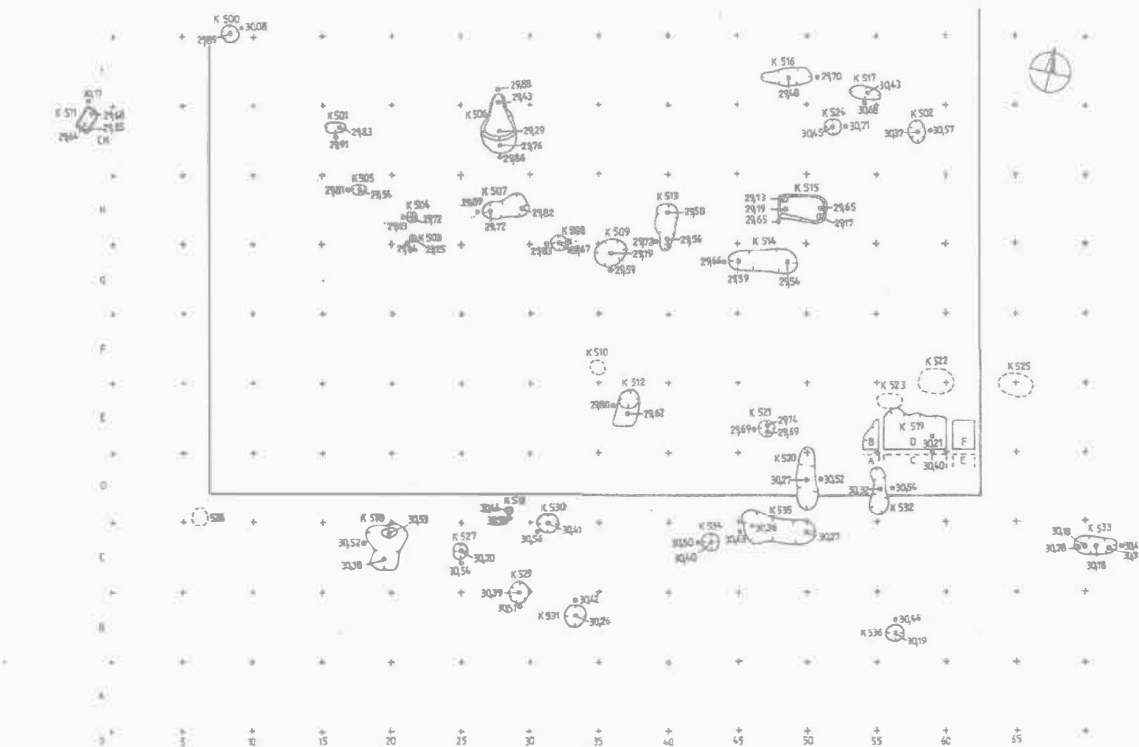
Ulice „U sv. Anny“. KZP, SMK, doba hradištní (9.-10. století). Sídliště. Záchraný výzkum.

V měsíci květnu 1999 byl proveden záchraný archeologický výzkum na ploše určené k výstavbě Obchodního centra v Prostějově mezi ulicemi U sv. Anny a Anglickou. Nejstarší osídlení místa pochází z pozdního eneolitu (KZP) a ze střední doby bronzové (SMK). Podstatná část prozkoumaných objektü však patří do středohradištního a mladohradištního období (z přelomu 8. a 9.-10. století). Prozkoumány byly dva půdorysy menších zahloubených chat a celá řada podlouhle oválných objektü, které poskytly množství keramiky, kamenné a železné nástroje (obr. 1, 2, 3).

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé:

Prostějov (Bez. Prostějov). U sv. Anny Gasse. Äneolithikum (Trichterbecherkultur), Mittlere Bronzezeit (Mitteldanubischen Hügelgräberkultur), Burgwallzeit (9.-10. Jh.). Siedlung, Rettungsgrabung.

1. Prostějov, ulice U sv. Anny. Výstavba Obchodního centra Prostějov. Plán prozkoumané plochy. Gesamtplan der Grabungsfläche.